

מדריך תיוג

גלינרט:

מושגים: פועל יוצא (טרנזיטיבי): פועל שאינו עומד בפני עצמו, זקוק למשלימים על מנת לשמש במשפט בעל משמעות. במילים אחרות, פועל שדורש אובייקט על מנת לקבל משמעות.. לדוגמא: **הילד אכל את הכריך**. הפועל אכל הוא פועל יוצא, כי האובייקט כריך נותן משמעות למשפט, הוא מושא ישיר אליו.

שימושים 1 – 3 מערבים פעלים יוצאים, בעוד שימוש 4 מערב מצבים.

1) סביל של פעלים יוצאים מבניין פעל.
לדוגמא:

- הילד **סגר** את הדלת (פעל) – הדלת **נסגרה** על ידי הילד (נפעל)
 - דני **כתב** את המכתב (פעל) – המכתב **נכתב** על ידי דני (נפעל)
 - מנור **בעט** בכדור (פעל) – הכדור **נבעט** על ידי מנור (נפעל)
- 2) פעולה אוטונומית שלא נעשתה על ידי מישהו ספציפי.
לדוגמא:

- החנות **נסגרה**
 - יוסי **נראה** ברחוב המסגר
 - העימות בין המשטרה והמפגינים **נמנע**
- 3) פעולה סבילה הדדית של פעלים מבניין פעל
לדוגמא:

- דוד ופולה **נישאו**
- יוסי ודני **נפגשו**

4) פעלים אינכוזיטיבי (inchoative) – כלומר להיכנס למצב כלשהו
לדוגמא:

- **נעמד**
- **נשכב**
- **נהיה**

5) פעלים יוצאים שאינם פרודקטיבים, שלא נעשה שימוש באובייקט כלשהו אחריהם. כלומר, לא יכול להגיע "את" אחריהם.
לדוגמא:

- הצבא **נלחם** בטרור
- ברלין **נכנעה** לצבא האדום
- אבא **נכנס** אל הבית

בלאו:

(1) פעולה חוזרת (כלומר מישהו מבצע פעולה בקשר לעצמו)
לדוגמא:

- **שמר** את עצמו – **נשמר**

- **סמך** את עצמו – **נסמך**

(2) פעולה הדדית (כלומר שניים מבצעים פעולה זה עם זה)
לדוגמא:

- **נדברו** (דברו זה עם זה)

- **נועצו** (התייעצו זה עם זה)

(3) פעולה סבילה

לדוגמא:

- הילד **סגר** את הדלת (פעיל) – הדלת **נסגרה** (סביל)

- השחקן **חתם** על החוזה (פעיל) – החוזה **נחתם**

(4) התהוות:

לדוגמא:

- **נושן** (נעשה ישן)

- **נלאה** (נעשה לא=עייף)

(5) ללא הוראה מיוחדת?

לדוגמא:

- **נכשל**

- **נשבע**